

**PRAIA E SISTEMA
DUNAR DE CESANTES**

PROGRAMA DE VISITAS AO ESPAÇO NATURAL

A fauna dunar

A fauna, en consonancia coa baixa densidade vexetal, é escasa e difícil de observar, especialmente nas horas centrais do día. Na mañá e na tardiña moitos habitantes da duna gañan en actividade.

Malia a secura do medio dunar os gasterópodos do xénero *Cochlicella* e *Theba pisana* poden presentar altas densidades grazas á protección da súa cuncha e riqueza en carbonato cálcico.

Moitos dos pequenos depredadores das praias, como a lobiña dunar (*Arctosa perita*), presentan unha coloración críptica que lles serve para aproximarse ás súas presas.

Os restos orgánicos que chegan periodicamente á praia coa marea son fundamentais para a produtividade dos medios litorais. Deles aliméntanse animais como os escarabellos da familia dos tenebriónidos.

A vexetación dunar

As plantas que viven no litoral teñen que soportar unhas condicións de vida moi extremas. A textura dos solos provoca unha moi escasa retención de auga, a acción do vento é moi intensa e o medio presenta unha alta concentración de sales. Isto provoca que sexan moi poucas as especies adaptadas a vivir nos depósitos areosos costeiros. Con todo, debido ao restrinxido destes medios e ás condicións de illamento, a flora presenta especies de elevado interese bioxeográfico.

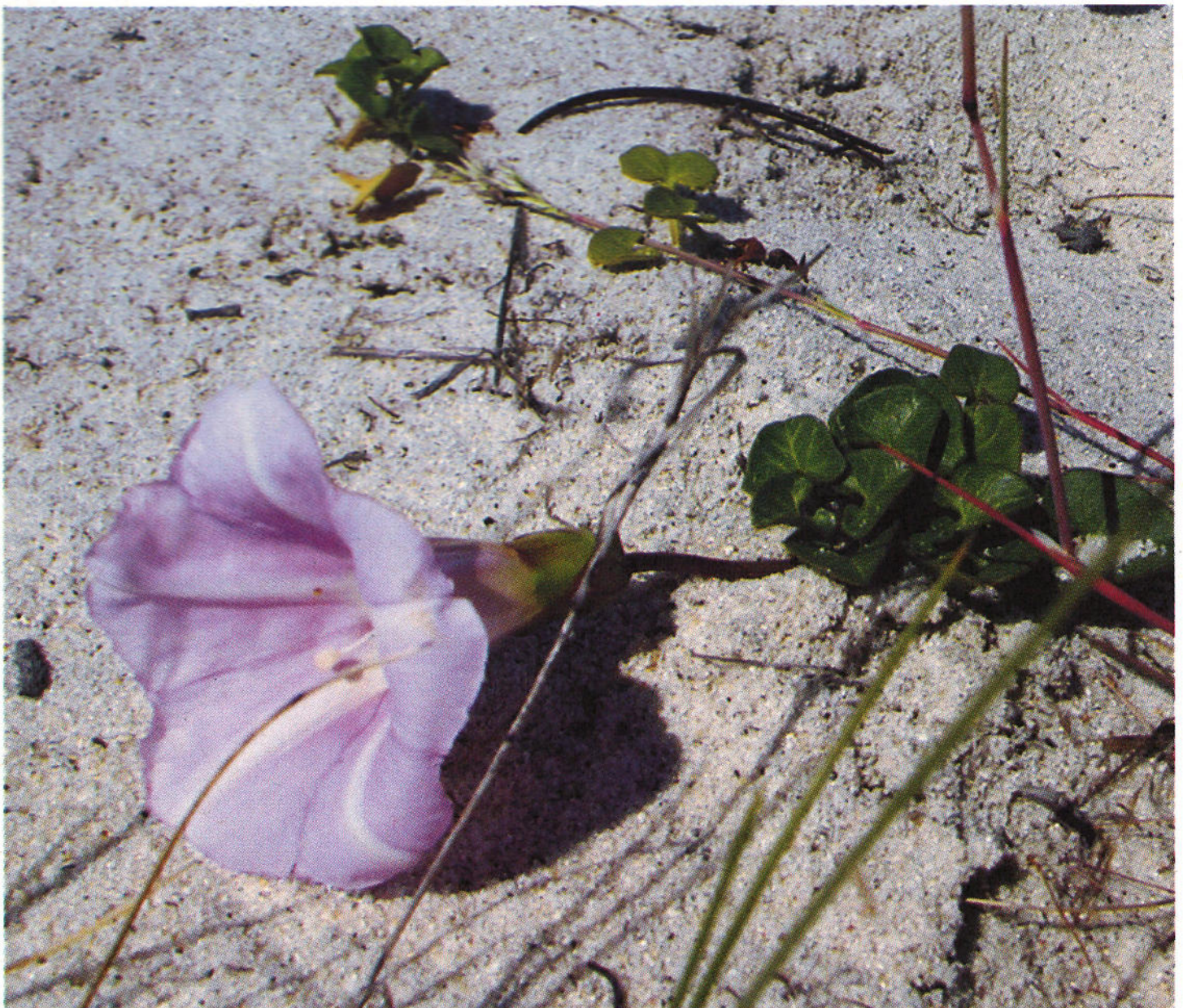

O alelí mariño (*Malcomia littorea*) ten flores gran parte do ano, dende febreiro até decembro. É unha especie propia do occidente da rexión mediterránea e que acada pola fronte atlántica Galicia.

O cardo de ribeira (*Eryngium maritimum*) presenta follas duras que aguantan os golpes das areas.

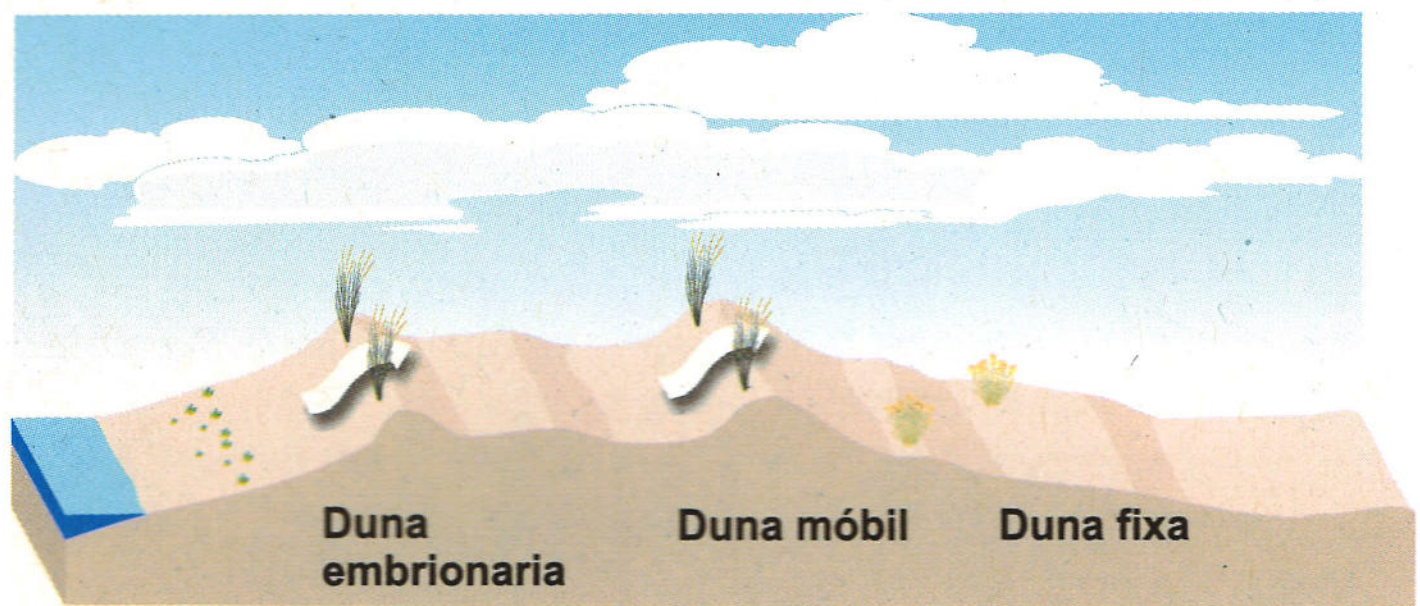
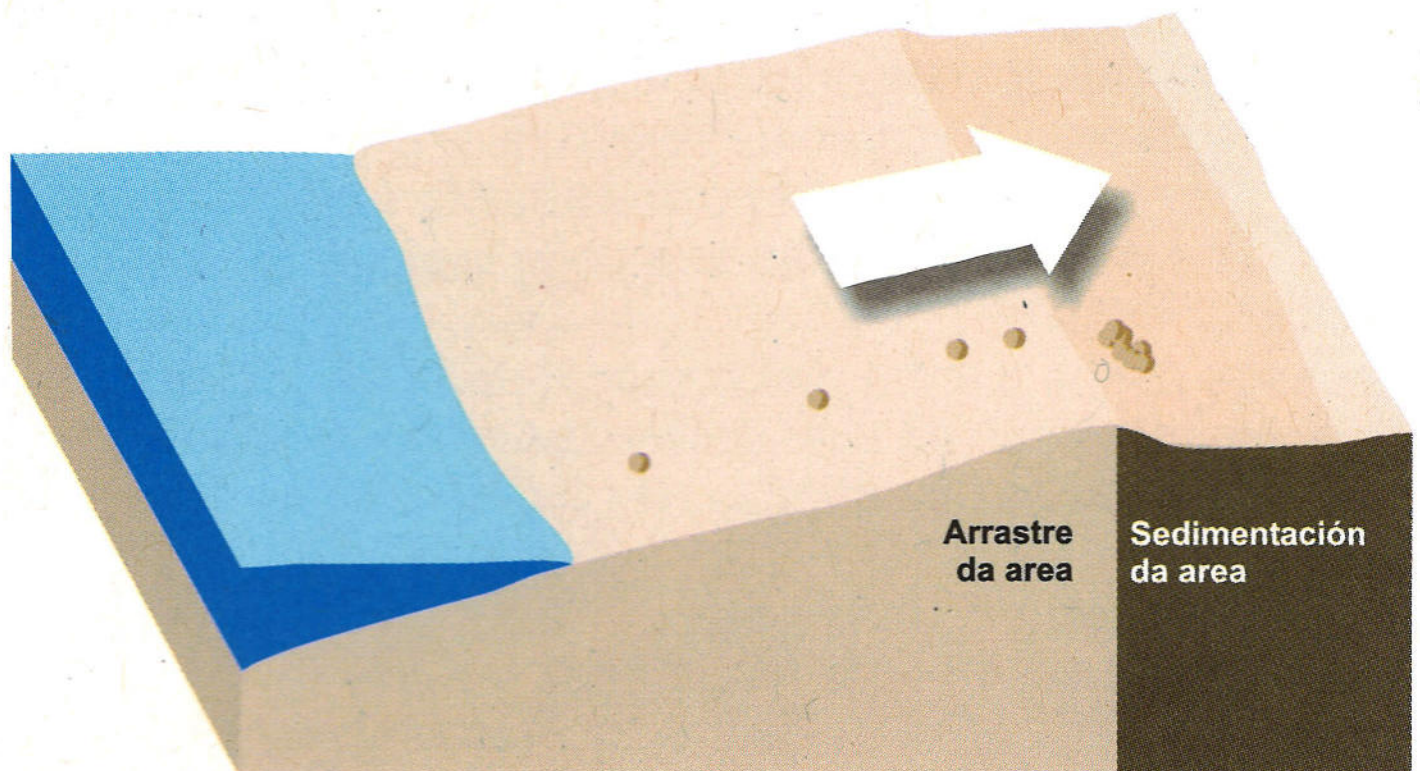
A correola mariña (*Calystegia soldanella*) florece de xuño a agosto e distribúese dende a costa mediterránea até Dinamarca.

A formación das dunas

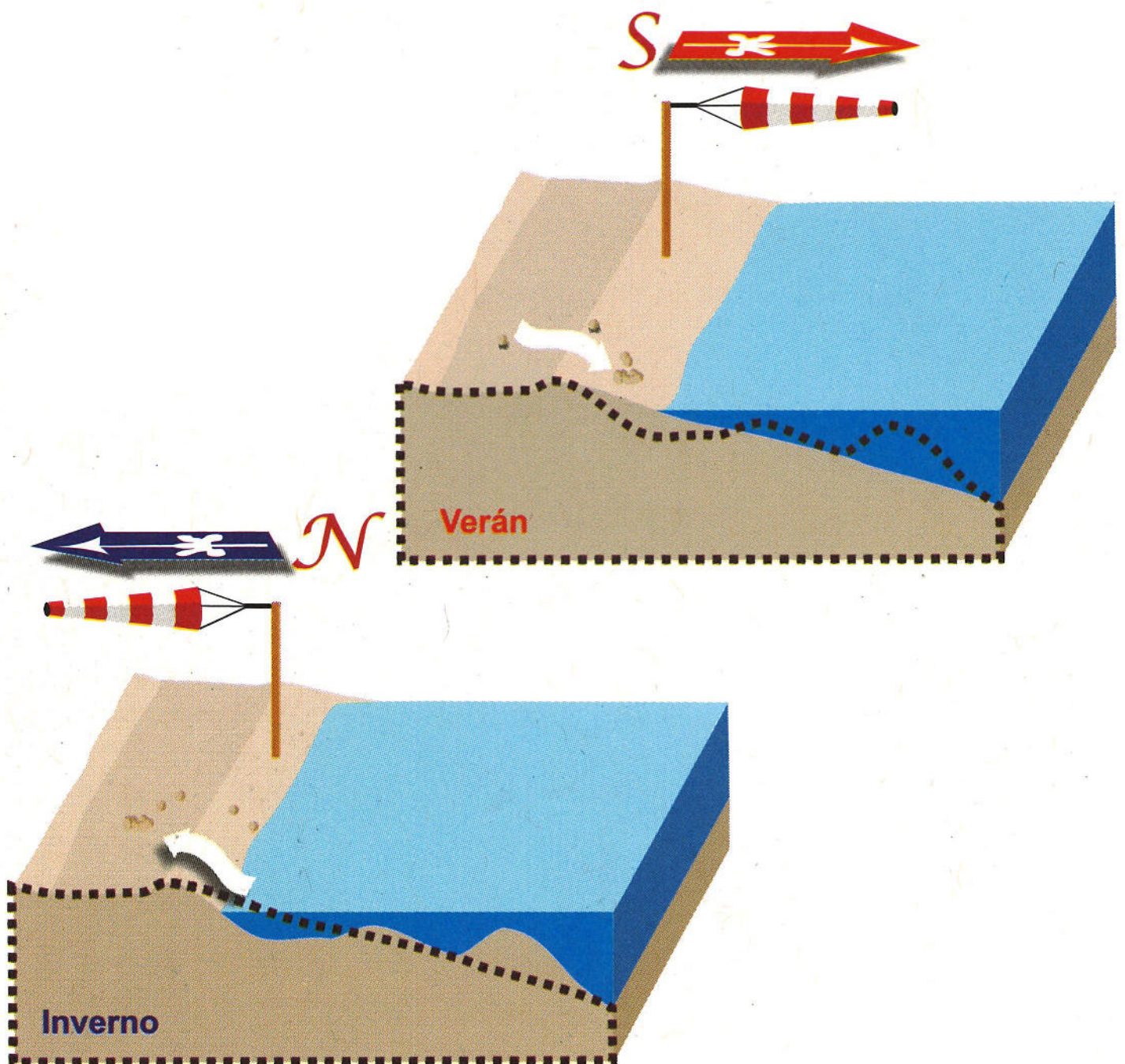
Nas zonas do litoral protexidas da acción directa do mar e das correntes como é o caso da enseada de San Simón protexida polo estreito de Rande, os pequenos materiais que se poden desprazar no seo da auga, como areas e as arxilas, van depositándose, dando lugar ás praias e logo, cando as areas secas durante a baixamar penetran na terra, ás dunas.

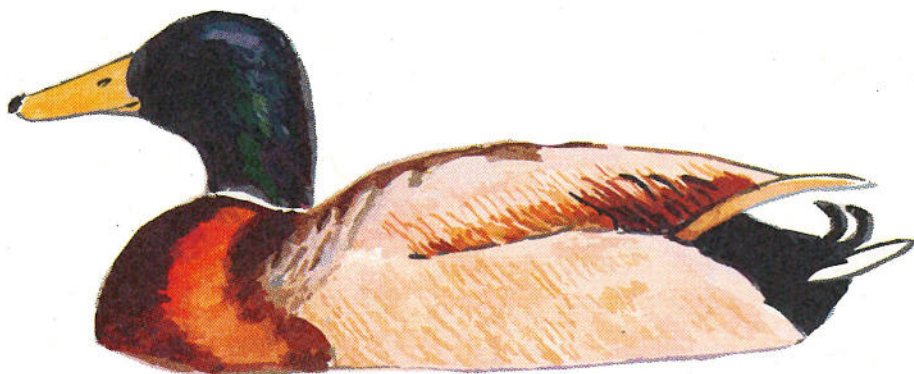
A supervivencia da praia depende das plantas da duna. A area que transporta o vento dende a praia é freada polas plantas, depositándose así na beira da praia e formando a duna. Esta reserva de area é vital para cando o mar lla quita á praia.

A duna de Cesantes conta cun valado que protexe a vexetación dunar das nosas pegadas. Se paseamos pola duna, rompemos as raíces e a area queda solta. Isto provoca que o vento se leve a area e que a praia quede sen a súa reserva.

As aves que podemos observar dende a praia de Cesantes cambian ao longo do ano: pódese distinguir entre especies invernantes, en paso, estivais ou residentes. A maior diversidade aparece nos períodos de paso migratorio, cando centos de aves paran na enseada para descansar da viaxe entre as áreas de cría do norte de Europa e o continente africano, onde pasan o resto do ano.

Lavanco común

Anas platyrhynchos

Ave residente. Aniña nas beiras dos regatos que desembocan na enseada e nas beiras da mesma. Obsérvanse en maior número entre agosto e novembro.

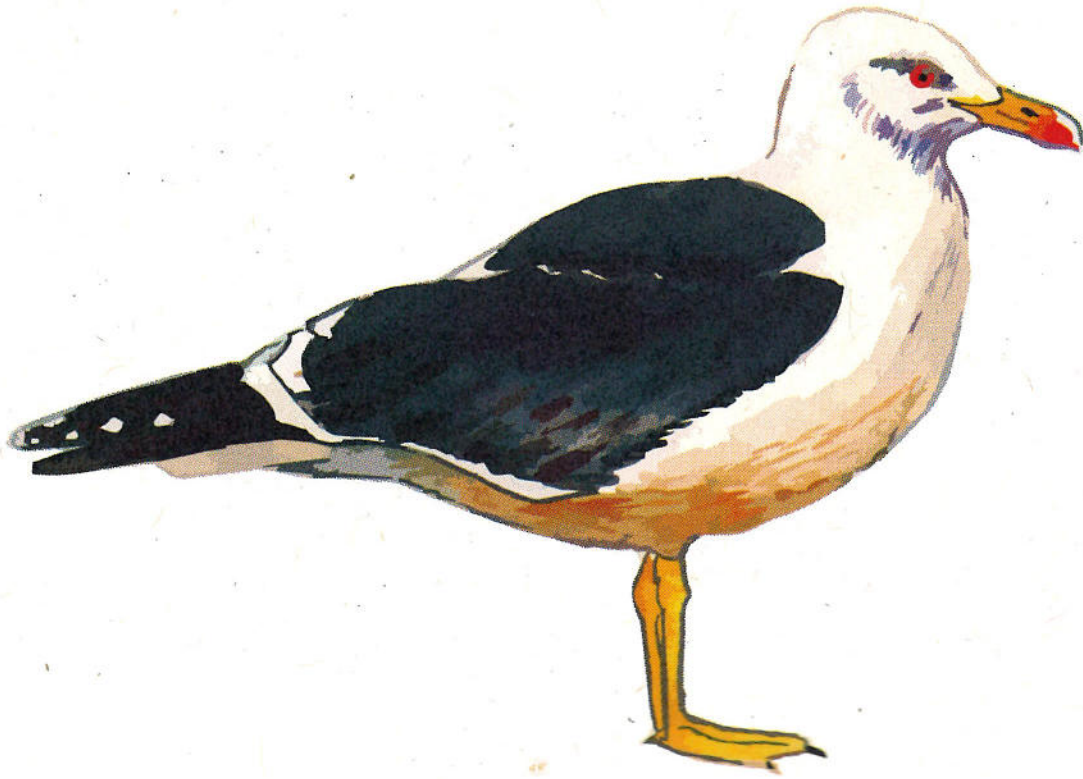

Corvo mariño grande

Phalacrocorax carbo

Ave invernante

Gaivota patiamarela

Larus michahellis

Ave residente. A maior parte das aves que se poden observar aniñan nas Illas Cíes onde se atopan máis de 18.000 parellas.

Gaivota chorona

Larus ridibundus

Ave invernante. Os exemplares adultos coa cabeza escura son máis doados de observar pouco antes de que retornen ás áreas de cría.

Píldora cinsenta

Pluvialis squatarola

Ave invernante. Aniña na tundra ártica e logo migran polo oeste de Europa para chegar ao oeste de África tropical.

Pilro común

Calidris alpina

Ave invernante. Nos períodos de paso pódense observar grandes bandos descansando e alimentándose.

Garza cinsenta

Ardea cinerea

Ave invernante. Aínda que é a ave de maior tamaño que podemos observar -máis de 1 m de altura co pescozo extendido- pode pasar desapercibida cando descansa.

Parrulo cristado
Aythya fuligula

Parrulo rubio
Aythya ferina

Pato cullerete
Anas clypeata

Pato asubiador
Anas penelope

Charneco común
Anas crecca

Pato rabilongo
Anas acuta

Actividades para unha visita ecolóxica.

A. Estudo dos factores ambientais.

- Elabora un mapa sinxelo da praia de Cesantes no que figuren o propio areal, a zona de marisma, a duna e os espazos anexos. Logo, coa axuda do compás, orientate e debuxa no teu mapa unha rosa dos ventos coa posición do norte.

B. Estudo dos organismos vivos nas dunas (plantas de duna).

- Como son as follas do feo de praia (*Ammophila arenaria*)? Que tipo de adaptacións cres que supón?
- Toca unha folla do cardo de ribeira (*Eryngium maritimum*) para ver se ten consistencia coriácea, isto é, semellante ao coiro. Que vantaxes pensas que pode representar para a planta?
- Achega a lupa a unha melga mariña (*Medicago marina*) para ver como son as súas follas. Ten isto algunha relación coas adaptacións observadas nas outras plantas das dunas?

C. A intervención do home.

- Hai sinais de intervención humana? De que tipo?
- Elabora unha lista dos residuos localizados durante a visita e agrúpaos en:
  - Biodegradables de orixe orgánica (restos de comida).
  - Doadamente biodegradables (papel, cartón, etc.).
  - Degradables a longo prazo (latas, bricks, etc.).
  - Non biodegradables ou moi resistentes á degradación (plásticos, vidros, etc.).
- Fai unha pequena contribución á limpeza do medio natural e cada vez que visites este ecosistema recolle un residuo e lévao ao colector de lixo.

D. Fichas ornitolóxicas.

- Debuxa a ave que acabas de ver:
- Cantas aves desta especie observas? Que fan?:

RECOMENDACIÓN

Empregue as papeleiras e colectores dispostos na praia e asegúrese de separar no posible vidro, papel e plásticos.

Respecte as instrucións de seguridade e os códigos de conduta na praia e a súa contorna.

Goce da natureza na praia e na contorna, pero trátea con respecto.

Praia de Cesantes Dereita

Departamento de Medio Ambiente
Concello de Redondela

Vexetación Dunar

Redondela - A Guarda
grupos de acción costeira 2007-2013

GOBIERNO DE ESPAÑA

MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE Y MEDIO RURAL Y MARINO

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MAR

UNIÓN EUROPEA
Fondo Europeo de Pesca

Europa inviste na pesca sustentable